

लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

लो-घेकर दामोदरकुण्ड राजपत्र

खण्ड : (५) चराङ, मुस्ताङ, असार १० गते, २०८२ साल (संख्या : ३)

भाग २

लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको सूचना

नेपालको संविधानको धारा २२६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँसभाले यो कार्यविधि बनाएको छ,

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन कार्यविधि
२०८२

प्रस्तावना: गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले गाउँघर क्लिनिक सञ्चालनका लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को अधिकार प्रयोग गरि लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भए पश्चात लागु हुनेछ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(क) यस कार्यविधिको नाम: स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन कार्यविधि २०८२ रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि कार्यपालिकाबाट स्विकृत भए पश्चात लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा:-

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

(क) कार्यविधि भन्नाले लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन कार्यविधि २०८२ रहेको छ ।

(ख) संघिय ऐन भन्नाले स्वास्थ्य सम्बन्धि संघीय सांसदले बनाएको ऐनलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) कार्यपालिका भन्नाले लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाको कार्यपालिका चराड लाई सम्झनु पर्छ ।

(घ) सरकारी वा सामुदायिक भन्नाले सरकारी तथा सामुदायिक स्वामित्वमा संचालन भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई सम्झनु पर्छ

(ङ) निजी भन्नाले सेवाको संगसंगै नाफाको समेत उद्देश्य राखी सञ्चालन हुने स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

(च) ट्रस्ट वा लोककल्याणकारी भन्नाले ट्रस्ट वा लोककल्याणकारी संस्थाहरू मार्फत संचालन हुने स्वास्थ्य संस्थालाई सम्झनु पर्छ ।

(छ) व्यवस्थापन समिति भन्नाले स्वास्थ्य संस्थाहरू सञ्चालनका लागी दफा ६ अनुसार बनेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) अनुगमन समिति भन्नाले :- दफा ५ अनुसार गाउँपालिकामा गठित स्वास्थ्य सेवा अनुगमन समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

(झ) स्वास्थ्य संस्था भन्नाले सरकारी स्तरबाट सञ्चालित अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, आर्युवेद

तथा प्राकृतिक चिकित्सा केन्द्र, आर्युवेद स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरू शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, ग्रामिण आँखा केन्द्र तथा सामुदायिक स्वस्थ्य ईकाइहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र व्यवस्थापन सम्बन्धि व्यवस्था :-

३. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरू: स्थानिय स्तरमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरू तीन प्रकारको हुनेछ ।

(क) सरकारी वा सामुदायिक स्वामित्वमा सञ्चालन भएका अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरू, प्राकृतिक चिकित्सा केन्द्र, खोप क्लिनिक, गाउँघर क्लिनिक, आर्युवेद केन्द्रहरू सरकारी वा सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकाय, ग्रामिण आँखा केन्द्र र सामुदायिक स्वस्थ्य ईकाइ हुनेछन ।

(ख) निजी: निजी क्षेत्रद्वारा सञ्चालित अस्पताल, नर्सिङहोम, पोलिक्लिनिक, वा क्लिनिक, प्रयोगशाला, फार्मेसिहरू निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकाय हुनेछन ।

(ग) ट्रस्ट वा लोककल्याणकारी संस्थाको अधिनस्थ: ट्रस्ट वा लोककल्याणकारी संस्थाहरू मर्फत सञ्चालन हुने अस्पताल, घुम्ति क्लिनिक, स्वास्थ्य केन्द्र यस अन्तरगत पर्दछन ।

४. स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूको परिभाषा र आधारभूत मापदण्ड: स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूको परिभाषा र आधारभूत मापदण्ड संघीय सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

५. गाउँपालिका स्तरीय स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन तथा अनुगमन समिति गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार :-

१. यस गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको रेखदेख र अनुगमन गर्न स्थानिय स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन तथा अनुगमन समितिको गठन गरिनेछ । सो समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) गाउँपालिका उप-प्रमुख - संयोजक

(ख) गाउँपालिका को स्वास्थ्य क्षेत्र हेर्ने विषयगत समितिको संयोजक - सदस्य

(ग) स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्य गरिहेका विज्ञहरु मध्येबाट कार्यपालिकाले तोकेकी १ जना - सदस्य

(घ) आमा समूह र महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविका सञ्जाल मध्येबाट कार्यपालिकाले तोकेको १ जना - सदस्य

(ङ) स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष मध्येबाट प्रत्येक वर्ष परिवर्तन हुने गरी कार्यपालिकाले तोकेको १ जना - सदस्य

(च) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

२. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

(क) आफ्नो कार्य क्षेत्रभित्रको स्वास्थ्य कार्यक्रमको योजना तयार गर्ने ।

(ख) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको स्वास्थ्य संस्थाहरु संचालनका लागि अनुमति स्वीकृति सम्बन्धि गाउँपालिकालाई आवश्यक राय प्रदान गर्ने ।

(ग) स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत अस्पताल, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र तथा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई संचालन व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने, जागरुक र सजग बनाउने ।

(घ) स्वास्थ्य संस्थाहरुका लागि आवश्यक बजेट उपलब्ध गराई स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई दैनिक संचालन गर्न स्रोतको परिचालन गर्ने गराउने ।

(ङ) स्वास्थ्य संस्थाहरुको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने गराउने ।

(च) स्वास्थ्य संस्थाहरुको पहुँच भन्दा बाहिर रहेका समुदायको पहिचान गरि सबैका लागि स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्ने गराउने ।

(छ) समय समयमा निःशुल्क विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर तथा सरुवा तथा नसर्ने रोगबाट बच्न जनचेतना कार्यक्रम संचालनका लागि बजेट विनियोजन गरि विभिन्न वडाहरुमा संचालन गर्ने गराउने ।

(ज) गाउँकार्यपालिकालाई स्वास्थ्य क्षेत्रलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक सल्लाह र सुझाव दिने

(क) तोकिय बमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने गराउने ।

६. स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन तथा अनुगमन समिति गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार :-

गाउँपालिका अध्यक्ष गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको संरक्षक हुनेछ ।

६.१. आधारभूत अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तथा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ व्यवस्थापनका लागी स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति गठन देहाय बमोजिम गरिने छ ।

(क) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको वडा सदस्य - अध्यक्ष

(ख) महिला सामुदायिक स्वयंसेविका मध्ये समितिले मनोनित गरेका १ जना - सदस्य

(ग) सम्बन्धित वडाको वडा सचिव - सदस्य

(घ) सम्बन्धित वडाको निर्वाचित महिला सदस्य मध्ये समितिले मनोनयन गरेको १ जना — सदस्य

(ङ) सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुख - सदस्य सचिव

६.२. स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :-

(क) आफ्नो स्वास्थ्य संस्थाको वार्षिक कार्य योजना बनाई सम्बन्धित वडा समिति मार्फत गाउँपालिकामा पेश गर्ने ।

(ख) स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिको बैठक नियमित गर्ने, स्वास्थ्य संस्थामा परेका समस्याहरूको समाधानका लागी आवश्यक कार्य गर्ने ।

(ग) वार्षिक समिक्षा, सामाजिक परिक्षण जस्ता मूल्यांकनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।

(घ) सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारीहरूको प्रभावकारी परिचानको लागी सहजीकरण गर्ने ।

(ङ) निःशुल्क घुम्ती स्वास्थ्य शिविरहरू राख्न वा संचालन गर्न सम्बन्धित निकायमा समन्वय गर्ने तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

(च) संघ, प्रदेश र स्थानिय सरकारले चलाएका स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रमहरू तथा अभियानलाई सफल गर्न आवश्यक कार्य गर्ने ।

७. यातायात खर्च सम्बन्धमा :-

७.१. हरेक स्वास्थ्यकर्मीहरूले बैंक खाता खोल्नु पर्नेछ, खोप क्लिनिक र गाउँघर क्लिनिक संचालन गरेको हरेक महिनाको मासिक प्रगति प्रतिवेदन स्वास्थ्य शाखामा पेश गर्नुपर्नेछ र स्वास्थ्य शाखा प्रमुखले सो प्रगति प्रतिवेदन रुजु गरी प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यूबाट तोक आदेश भएपश्चात भुक्तानीको लागि यातायात खर्च प्रति गाउँघर क्लिनिक संचालन गरेवापत रु १०००/- (अक्षरूपी एक हजार रुपैया मात्र) २ जना लाई प्रति गाउँघर क्लिनिक संचालन गरेवापत सम्बन्धित कर्मचारीको बैंक खातामा यातायात खर्च जम्मा हुनेछ ।

८. बजेट व्यवस्थापन सम्बन्धमा :-

८.१. स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई गाउँघर क्लिनिक सञ्चालन गरेवापतको यातायात रकम उपलब्ध गराउन बजेट गाउँसभाबाट विनियोजन गरिनेछ ।

९. बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार: यस कार्यविधिको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न कुनै बाधा-अडकाउ परेमा गाउँपालिकाले त्यस्तो बाधा अडकाउ परेमा फुकाउन आदेश जारी गर्न सक्नेछ र त्यस्तो आदेश यसै कार्यविधिमा परे सरह मानिनेछ, तर त्यस्तो आदेश गाउँसभाले ६ महिनाभित्र अनुमोदन नगरेमा स्वतः निष्क्रिय हुनेछ ।

१०. बचाउ र लागु नहुने :-

१. यो कार्यविधि अन्तरगत बनेका नियममा लेखिएजति कुरामा सोही बमोजिम र नलेखिएको कुरामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

२. संविधान, संघिय कानून, प्रदेश कानूनसँग बाझिएको यस कार्यविधिको दफा तथा उपदफाहरू बाँझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम सम्पन्न भए पश्चात तपसिल बमोजिमको अनुसूची अनुसार प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ।

अनुसूची -२

लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

स्वास्थ्य शाखा

चराड मुस्ताङ

स्वास्थ्य संस्था/खोप केन्द्रको नाम:

गाउँघर क्लिनिक संचालन स्थान:

गाउँघर क्लिनिक संचालन मिति:

आ.व.

मिति:

महिना:

सेवाको विवरण		लिङ्ग		जम्मा	कैफियत
		महिला	पुरुष		
प्राथमिक उपचार गरेको					
Family Planning		Deepo			
		Pills			
		Condom			
	० देखि ११ महिना	सामान्य	सामान्य		
		जोखिम			
		अति जोखिम			
	१२ देखि २३ महिना	सामान्य			
		जोखिम			
		अति जोखिम			
गर्भ जाँच गरेको महिला					
सुत्केरी जाँच गरेको महिला					
जुकाको औषधी पाएका गर्भवति					
आईरन चक्री वितरण		नयाँ गर्भवति			
		दोहोर्योई आएको			
		सुत्केरी महिला			
जन्मेको ६ महिना सम्म स्तनपान मात्र गराएको					
६ महिना पछि स्तनपानका साथै ठोस अर्ध ठोस र नरम खाना सुरु गरेको					
नसर्ने रोग	उच्चरक्त चाप	नयाँ			
		दोहोर्योई आएको			
	मधुमेह	नयाँ			

तयार गर्ने:

नाम थर;

पद

दस्तखत:

प्रमाणित गर्ने:

नाम थर;

पद

दस्तखत:

खण्ड (५) संख्या ३ लो-घेकर दामोदरकुण्ड राजपत्र भाग २ मिति २०८२/०३/१०

आज्ञाले,

नाम : सरोज उपाध्याय

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति : २०८२/०३/१० गते